

मौजे बिना, ता. कामठी व मौजे भानेगांव, ता. सावनेर, जि. नागपूर या गावांचे पुनर्वसन करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
उद्योग ऊर्जा व कामगार विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक : संकीर्ण- २०१९/प्र.क्र.८१/ऊर्जा-४
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक : ११ सप्टेंबर, २०१९

- संदर्भ:** १) जिल्हाधिकारी नागपूर कार्यालय यांचे पत्र क्र. डेस्क-१७/पुनर्व/अका/कावि-३२२/२०१९, दि.०१.०३.२०१९
२) वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड यांचे पत्र क्र. वेकोलि/म.प्र.(भू/रा)/एसएसपी/६०९, दि.२८.०८.२०१९
३) महानिर्मिती कंपनीचे पत्र क्र. ६२३, दि.०५.०९.२०१९

प्रस्तावना :-

मौजे बिना, ता. कामठी व मौजे भानेगांव, ता. सावनेर, जि. नागपूर या गावांच्या पुनर्वसनाबाबत जिल्हाधिकारी नागपूर यांनी त्यांच्या दिनांक ०१.०३.२०१९ च्या पत्रान्वये प्रस्ताव महसूल व वन विभागाकडे सादर केला. त्यानुसार सदर गावातील भूसंपादनाच्या जमिनी कोळसाखाणी करीता वेस्टर्न कोलफिल्डस लिमिटेड (WCL) (केंद्रसरकारचा उपक्रम) या कंपनीने संपादीत केल्या आहेत. या दोन्ही गावाचे पुनर्वसन करण्याकरीता अंदाजे रुपये २०६.७३ कोटी इतका एकुण खर्च अपेक्षित आहे. सदर गावांचे भूसंपादन कोळसा खाणी करीता झाले असल्याने त्यांचे पुनर्वसन करणे ही संबंधित कंपनीची जबाबदारी आहे. तथापि, मौजे बीना या गावाचे खालील कारणांमुळे पुनर्वसन करणे आवश्यक असल्याचे जिल्हाधिकारी, नागपूर यांनी कळविले आहे:

- १) मौजा बिना हे गांव मायनिंग ब्लॉस्टिंग झोनचे ५०० मिटरचे आत आहे. त्यामुळे गावातील घरांना धोका होऊ शकतो.
 - २) मौजा बिना गावालगत कोळसा खदान असल्यामुळे गावातील पिण्याच्या पाण्याची भूगर्भातील पातळी कमी होईल.
 - ३) मौजा बिना या गावाजवळ कोळसा खदान असल्याने खानीच्या संबंधित कामासाठीच्या हालचाली सुरु राहतील त्यामुळे त्या भागातील हवा-पाणी प्रदुषित होईल.
 - ४) मौजा बिना या गावाचे पुनर्वसन न केल्यास गावाला जोडणारा रस्ता वळती करावा लागेल.
 - ५) जर वेस्टर्न कोल फिल्ड लि. यांनी बिना गावांचे संपुर्ण पुनर्वसन त्यांची जबाबदारी असल्यामुळे एजंसी म्हणून पुनर्वसन केले तर पुनर्वसनासाठी लागणारा निधी हा जास्त असल्यामुळे हा प्रोजेक्ट तोटयात जाईल.
२. जिल्हाधिकारी ,नागपूर यांनी सदर प्रस्ताव महसूल व वन विभागामार्फत शासनास सादर केला . त्यासशासनाने पुढीलप्रमाणे मान्यता दिली आहे:-

- १) मौजे बीना व भानेगाव या गावांचे पुनर्वसन करणे राज्यशासनावर कायदेशीर दृष्ट्या बंधनकारक नसले तरी देखील नागरीकांच्या अनुषंगाने एक विशेष बाब म्हणून या गावाच्या पुनर्वसनासाठी राज्यशासनाने आर्थिक सहभाग द्यावा.
- २) सदर पुनर्वसनासाठी भूसंपादनाकरीता रुपये ३३ कोटी तातडीने देण्यात यावे व एकूण १२२ कोटी इतक्या दायित्वापैकी अन्य रकमेचा निर्णय वेकोलीशी (WCL) चर्चा करून घेण्यात यावा.
- ३) प्रशासकीय विभाग म्हणून सदर निधी उपलब्ध करून देणे व अन्य प्रशासकीय कामकाज उद्योग, ऊर्जा व कामगार विभागाने करावे.

३. उक्त प्रस्ताव नियोजन विभाग व वित्त विभाग यांच्या अभिप्रायास्तव सादर करण्यात आला. सदर प्रस्तावाच्या अनुषंगाने वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड व जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर यांचे अधिकारी यांचेसोबत वित्त विभाग येथे दि. २०.०८.२०१९ रोजी बैठक झाली. वित्त विभागाकडे झालेल्या दि. २०.०८.२०१९ च्या बैठकीच्या अनुषंगाने वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड यांनी त्यांच्या दि. २८.०८.२०१९ च्या पत्रान्वये सादर केलेल्या अहवालानुसार उक्त गावांचे पुनर्वसन केल्यास त्या गावांखालील ६ दश लक्ष टन (६ MMT) इतका जवळील कोळसा खाणीतील कोळसा महानिर्मिती कंपनीस उपलब्ध होईल व त्यामुळे महानिर्मिती कंपनीस अंदाजे ६६० कोटी रुपयांचा फायदा होईल असे नमूद केले आहे. तसेच सामाजिक हित पाहता सदर गावांचे पुनर्वसन करण्यासाठी येणाऱ्या एकूण अंदाजे खर्च रु.२०६.७३ कोटी पैकी रु.८४.७६ कोटी इतका खर्च वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड करेल आणि उर्वरित रु.१२२ कोटी इतका खर्च महानिर्मिती कंपनीने/ महाराष्ट्र शासनाने करावा अशी विनंती केली आहे.

४. वित्त विभागाने सदर प्रस्तावास “स्वस्त कोळशामुळे सदर प्रस्तावाचा मुख्य फायदा महानिर्मिती कंपनीला होणार असल्याने, सदर अतिरिक्त भार महानिर्मिती कंपनीने उचलणे आवश्यक आहे.” असे अभिप्राय देऊन सहमती दर्शविली आहे.

५. सदर बाब महानिर्मिती कंपनीशी निगडीत असल्याने त्यांचे अभिप्राय पत्रान्वये मागविण्यात आले होते. त्यास अनुसरून महानिर्मिती कंपनीने दि. ०५.०९.२०१९ रोजीच्या पत्रान्वये खालीलप्रमाणे अभिप्राय दिले आहेत:-

Mahagenco is ready to accept the additional coal of 6 MMT from Bhanegaon mine of Western Coalfields Limited subject to following conditions:-

1. Shifting of equivalent MCL/ SECL coal linkage to WCL.
2. Above coal to be provided at notified rate.
3. & Total coal produced from Bhanegaon mine to be supplied to KoradiKhaperkheda TPS only.
4. Acceptance of this 6 MMT as proposed life cycle of Bhanegaon mine/ project.

वरील वस्तुस्थिती विचारात घेता खालीलप्रमाणे प्रस्ताव शासनाच्या विचाराधिन होता.

शासन निर्णय :-

उपरोक्त वित्त विभाग, वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड आणि महानिर्मिती कंपनीचे अभिप्राय विचारात घेता मौजे बिना, ता. कामठी व मौजे भानेगांव, ता. सावनेर, जि. नागपूर या गावांचे पुनर्वसन करण्याबाबतच्या प्रस्तावास पुढील अटी व शर्तीच्या अधीन राहून शासनाची मान्यता देण्यात येत आहे.

अटी व शर्ती:-

- १) मौजे बिना, ता. कामठी व भानेगांव, ता. सावनेर, जि. नागपूर या गावांच्या पुनर्वसनाबाबतचा एकूण खर्च अंदाजे रु.२०६.७३ कोटी असून त्यापैकी रु.८४.७६ कोटी इतक्या खर्चाचे दायित्व वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड घेईल.
- २) सदर गावांचे पुनर्वसन केल्यानंतर त्या गावांखालून उपलब्ध होणारा अतिरिक्त ६ दश लक्ष टन (६ MMT) इतका कोळसा महानिर्मिती कंपनीस देण्याची जबाबदारी वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड कंपनीची राहिल व यासंदर्भात महानिर्मिती कंपनीच्या उपरोक्त परिच्छेद क्र.५ नमुद केलेल्या अटीचे पालन वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड कंपनीने करणे बंधनकारक राहिल. त्यासाठी आवश्यक असणारी कार्यालयीन बाबी वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड व महानिर्मिती कंपनी यांनी सहमतीने करावी.
- ३) उपरोक्त वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड व महानिर्मिती कंपन्यांनी गावांच्या पुनर्वसन कामाच्या प्रगतीनुसार टप्प्या टप्प्याने निधी जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर यांना उपलब्ध करून द्यावा.
- ४) सदर निधी प्राप्त झाल्यानंतर जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर यांनी भुसंपादन प्रक्रिया पूर्ण करावी व गावांचे पुनर्वसन करण्याच्या अनुषंगाने आवश्यक ती सर्व कार्यवाही डेव्हलपमेंट अथोरिटी म्हणून एन.एम.आर.डी.ए. (NMRDA) यांनी करावी. जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर यांनी नागरी सुविधा करिता लागणारा निधी एन.एम.आर.डी.ए. (NMRDA) यांना उपलब्ध करून द्यावा.
- ५) प्रस्तावित २०६.७३ कोटी इतक्या रकमेपेक्षा जास्त खर्चाची आवश्यकता भासल्यास जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर यांनी वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड व महानिर्मिती कंपन्यांकडे पाठपुरावा करावा.
- ६) उक्त प्रस्तावाबाबत महानिर्मिती कंपनीने वाणिज्यिक बाबीची पडताळणी करून उचित कार्यवाही करावी व वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड, महानिर्मिती कंपनी व शासन यांनी मुल्य विभागणी तत्वावर पुढील कार्यवाही करावी.

हा शासन निर्णय, वित्त विभागाच्या अनौ. संदर्भ क्र. मंबैप्र.०९/२०१९, दिनांक २९.०८.२०१९ अन्वये दिलेल्या सहमतीने निर्गमित करण्यात येत आहे.

हा शासन निर्णय, महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०१९०९१११५४०३६९२१० असा आहे. हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(उ. द. वाळुंज)

सह सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

१. मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव, राज भवन, मुंबई

२. मा. मुख्यमंत्री यांचे प्रधान सचिव, मंत्रालय, मुंबई
३. मा. मुख्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य, मंत्रालय, मुंबई
४. मा. मंत्री (ऊर्जा) यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई
५. अपर मुख्य सचिव, महसूल व वन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
६. अपर मुख्य सचिव, वित्त विभाग, मंत्रालय, मुंबई
७. अपर मुख्य सचिव, नियोजन विभाग, मंत्रालय, मुंबई
८. अपर मुख्य सचिव, ऊर्जा विभाग, मंत्रालय, मुंबई
९. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-१, महाराष्ट्र मुंबई-४०००२०
१०. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-१, महाराष्ट्र, मुंबई-४०००२०
११. महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
१२. महालेखापाल (लेखापरिक्षा)-२, महाराष्ट्र, नागपूर
१३. अधिदान व लेखाधिकारी, वांद्रे (पूर्व) मुंबई-४०००५१.
१४. अधिदान व लेखाधिकारी, मुंबई
१५. निवासी लेखाधिकारी, मुंबई
१६. संचालक, लेखा व कोषागरे, मुंबई
१७. मुख्यलेखा परिक्षक, स्थानिक निधीलेखा, कोकण भवन, मुंबई
१८. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत निर्मिती कं. मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
१९. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत वितरण कं. मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
२०. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत पारेषण कं. मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१.
२१. व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य विद्युत मंडळ, सुत्रधार कंपनी मर्या., प्रकाशगड, वांद्रे (पूर्व), मुंबई-५१
२२. व्यवस्थापकीय संचालक, वेस्टर्न कोलफिल्ड लिमिटेड, नागपूर
२३. जिल्हाधिकारी कार्यालय, नागपूर
२४. वित्त विभाग (व्यय-१६)
२५. नियोजन विभाग (कार्यासन-१४८३)
२६. ऊर्जा विभागातील सर्व कार्यासने
२७. निवड नस्ती